

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1826 - Ο Κριεζώτης με 300 διαλεκτούς άνδρες καταλαμβάνει την Ακρόπολη των Αθηνών.

1828 - Η Μαντώ Μαυρογένους αποκρούει επίθεση Αλγερινών πειρατών.

1862 - Εκθρόνιση του Όθωνα. Μετά την επανάσταση των αντικαθεστωτικών σε όλη σχεδόν την Ελλάδα, καταργείται η Βασιλεία και ο Όθωνας, ο οποίος μαζί με τη σύζυγό του Αμαλία βρίσκονται στο πλοίο «Αμαλία» για περιοδεία ανά την επαρχία, επιστρέφοντας στο Σαρωνικό υποχρεώνεται από τους Άγγλους να εγκαταλείψει την Ελλάδα. Έτσι στις 12-10-1862 αναχωρεί με το αγγλικό πλοίο «Σκύλα» και στις 17-10-1862 φτάνει στη Βενετία. Τελικά πέθανε σε ηλικία 52 ετών στη Βαμβέργη της Βαυαρίας, όπου έζησε με τη μικρή του ακολουθία σε αφάνεια.

1912 - Α' Βαλκανικός Πόλεμος: Ο Ελληνικός Στρατός (Ταξιαρχία Ιππικού) απελευθερώνει την Κοζάνη από τους Τούρκους.

1912 - Ο Στέφανος Δραγούμης διορίζεται Γενικός Διοικητής της Κρήτης.

1916 - Οι Γάλλοι αναλαμβάνουν τον έλεγχο του ελληνικού ναυτικού.

1922 - Μικρασιατική Καταστροφή: Υπογράφεται στα Μουδανιά της Κίου η συνθήκη για την αποχώρηση του ελληνικού στρατού από την Ανατολική Θράκη. Στη διάσκεψη έλαβαν μέρος η Αγγλία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Τουρκία και η Ελλάδα και καθορίστηκαν τα όρια υποχώρησης του ελληνικού στρατού στη δυτική όχθη του

Έβρου.

1935 - Στρατιωτικός νόμος στην Ελλάδα έπειτα από κίνημα. Ο Γεώργιος Κονδύλης σχηματίζει κυβέρνηση, ενώ καταργείται με ψήφισμα της Βουλής η αβασίλευτη δημοκρατία.

1943 - Γερμανικό τμήμα 20 αντρών συγκρούστηκε με λόχο ανταρτών του ΕΛΑΣ στην περιοχή Τρικάλων και εξοντώθηκε. Απώλειες ανταρτών: 1 αξιωματικός και 1 αντάρτης νεκροί.

1952 - Προκηρύσσονται στην Ελλάδα γενικές βουλευτικές εκλογές για την 16η Νοεμβρίου. Ορκίζεται υπηρεσιακή κυβέρνηση υπό τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, Δημητρίου Κιουσόπουλου.

1962 - Τριάντα οκτώ τραυματίες σε συγκρούσεις μεταξύ της αστυνομίας και 500 οικοδόμων στην Αθήνα. Επακολουθούν συλλήψεις και καταδίκες.

1966 - Εισαγγελική δίωξη κατά πολιτικών και ιδιωτών για την υπόθεση ΑΣΠΙ-ΔΑ με ανακριτή τον πρωτοδίκη Σωκράτη Σωκρατίδη. Το παραπεμπτικό βούλευμα διατυπώνει κατηγορίες εναντίον των πρώην υπουργών Ανδρέα Παπανδρέου, Μιχάλη Παπακωνσταντίνου, Παύλου Βαρδινογιάννη και Στυλιανού Χούτα, ενώ από τους ιδιώτες διώκεται, μεταξύ άλλων, ο πρώην διευθυντής του γραφείου του Ανδρέα Παπανδρέου, Γεώργιος Κατσιφάρας.

1968 - Εκτοξεύεται το «Απόλλων 7», το πρώτο επανδρωμένο διαστημόπλοιο, εγκαινιάζοντας το αμερικανικό πρόγραμμα κατάκτησης της Σελήνης.

1975 - Δυτική Γερμανία-Ελλάδα 1-1 στο Ντίσελντορφ. Το γκολ του Γιώργου Δελγκάρη δεν αρκεί για να στείλει την Ελλάδα στα τελικά του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος σε βάρος της πρωταθλήτριας κόσμου.

1978 - Η πιο μεγάλη νίκη στην ιστορία της Εθνικής ποδοσφαίρου επί της Φιλανδίας με 8-1 με προπονητή τον Αλκέτα Παναγούλια, για τα προκριματικά του Κυπέλλου Εθνών. Τα γκολ Μαύρος 3, Δελγκάρης 2, Νικολούδης 2 και Γαλάκος.

1982 - Στο κινηματογραφικό Φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης, καλύτερη ταινία ανακηρύσσεται ο «Άγγελος» του Γιώργου Κατακουζηνού. Το βραβείο πρώτου γυναικείου ρόλου μοιράζονται οι Εύα Κοταμανίδου και Όλια Λαζαρίδου.

1998 - Διεξάγεται αγώνας προς τιμήν του Μίμη Παπαϊωάννου στο Στάδιο Νίκος Γκούμας. Οι παλαίμαχοι της ΑΕΚ (Στέλιος Σεραφείδης, Δημήτρης Σαραβάκος, Χρήστος Αρδίζογλου, Λύσανδρος Γεωργαμλής κ.α.) χάνουν από τους παλαίμαχους της Γερμανίας (Schuster, Reinhart, Herman, Ferster, Berthold κ.α.) με 1-5. Όλοι οι ποδοσφαιριστές της ΑΕΚ φορούν φανέλες με το νούμερο "10" και το όνομα «Παπαϊωάννου» στην πλάτη.

2003 - Η Ελλάδα νικά την Βόρεια Ιρλανδία 1-0 (Τσιάρτας) στη Λεωφόρο και το όνειρο της πρόκρισης στα τελικά του Euro 2004 στην Πορτογαλία γίνεται πραγματικότητα, για δεύτερη φορά στην ιστορία της μετά το 1980. Στον αγώνα αυτό ακούγεται για πρώτη φορά η σύνθεση

του Μίκη Θεοδωράκη για την Εθνική. Μετά τη λήξη ο συνθέτης θα δηλώσει προφητικά, ελπίζω να τα πάμε καλά στην Πορτογαλία και να φτάσουμε ψηλά, γιατί όχι και μέχρι τον τελικό. Ο ύμνος που έγραψε για την Εθνική είναι ένας γούρικός ύμνος, για να βάζουμε γκολ. Το καλοκαίρι του 2004 η Ελλάδα στέφεται πρωταθλήτρια Ευρώπης.

2003 - Ολοκληρώνεται, έπειτα από 8 μήνες, η δίκη του ΕΛΑ. Το Τριμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων καταδίκασε κάθε έναν από τους κατηγορούμενους σε κάθειρξη 1.174 ετών έναντι 972 ετών που είχε ζητήσει στην πρότασή του ο εισαγγελέας της έδρας κ. Ελευθέριος Πατσής.

2003 - Η Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπόλεως εορτάζει στην Πόλη τα 80 χρόνια από την ίδρυσή της.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1859 - Τζωρτζ Χόρτον, διπλωμάτης

1884 - Ελεάνορ Ρούζβελτ, πολιτικός

1885 - Φρανσουά Μωριάκ, συγγραφέας

1937 - Μπόμπι Τσάρλτον, ποδοσφαιριστής

1947 - Λουκάς Παπαδήμος, οικονομολόγος και πολιτικός

ΘΑΝΑΤΟΙ

1963 - Ζαν Κοκτώ, συγγραφέας

2005 - Ρένα Καρθαίου, ποιήτρια

2010 - Νικόλαος Αρτεμιάδης, μαθηματικός

Απελευθέρωση της Κοζάνης: 11η Οκτωβρίου 1912

Την αυγή της 5ης Οκτωβρίου 1912 η Ελλάδα άπλωνε τα χέρια της στα σκλαβωμένα παιδιά της, στην Ήπειρο και στη Μακεδονία. Τα όνειρα αιώνων είχαν αρχίσει να μεταβάλλονται σε πραγματικότητα. Πέντε ελληνικές μεραρχίες, δύο ταξιαρχίες ευζώνων, τέσσερα συντάγματα ορεινού πυροβολικού και δύο μοίρες ορειβατικού πυροβολικού σφυροκοπούσαν τις τούρκικες θέσεις στο μέτωπο των συνόρων της Θεσσαλίας.

Ο ελληνικός στρατός ξεκίνησε από τον Προφήτη Ηλία, το Μπουρνάζι του Τυρνάβου, το Ρεσένι και τη Μελούνα και πολύ γρήγορα κατέλαβε την Ελασσόνα και τη Δεσκάτη. Βρέθηκε σύντομα μπροστά στα στενά του Σαρανταπόρου, στις "Σιδηρές Πύλες", όπως τις λέγανε τότε και που οι Τούρκοι είχαν ετοιμάσει την πρώτη γραμμή άμυνας καθώς τις θεωρούσαν απόρθητες.

Την ίδια άποψη είχε και ο οργανωτής του Τούρκικου στρατού Γερμανός στρατηγός Φον Ντερ Γκολτς, που διάλεξε την τοποθεσία αυτή, επειδή ήταν φυσικό οχυρό και την ενίσχυσε με μόνιμες θέσεις πυροβόλων πρώτης γραμμής. Παράλληλα με την οχύρωση αυτή έκτισε το 1910 νέο στρατιωτικό νοσοκομείο και εγκαταστάσεις στην πόλη της Κοζάνης, που περιελάμβαναν αποθήκες όπλων και πυρομαχικών, τροφίμων, υγειονομικού υλικού

κ.λ.π. Τα κτίρια αυτά σώζονται μέχρι και σήμερα σε άριστη κατάσταση στο στρατόπεδο Μακεδονομάχων. Οι Έλληνες άρχισαν να χτυπούν τις "Σιδηρές Πύλες" και συγχρόνως έκαναν μεγάλη κυκλωτική κίνηση στα όρια του σημερινού νομού Κοζάνης από τα χωριά Μόκρο (Λιβαδερό), Ράχοβο (Πολύραχο) και Μεταξάδες. Τα πρώτα τμήματα είχαν περάσει τις δασωμένες κορυφές αυτών των βουνών και μπορούσαν να βλέπουν την Κοζάνη. Στην Κοζάνη ακούγονταν οι βολές των πυροβόλων, αφού η απόσταση δεν ήταν παραπάνω από τριάντα χιλιόμετρα.

Η μάχη του Σαρανταπόρου υπήρξε θρίαμβος πραγματικός του ελληνικού στρατού. Οι Τούρκοι εγκατέλειψαν το Σαραντάπορο και τα Σέρβια, αφού πρώτα τα έκαψαν. Η φυγή τους ήταν τόσο άτακτη, που άφησαν άθικτη τη γέφυρα του ποταμού Αλιάκμονα, φοβούμενοι να φέρουν εκρηκτικά από τις αποθήκες της Κοζάνης, γνωρίζοντας ότι ο αδούλωτος λαός της πόλης είχε ξεσηκωθεί και κάθε σπίτι είχε και μερικά οπλισμένα παλικάρια με όπλα που είχαν κρυμμένα οι παπούδες για αυτή ακριβώς την μεγάλη ώρα. Έτσι αποτραβήχτηκαν στα χωριά Κιτσιελέρ (Βαθύλακο) και Τζιτζελέρ (Πετρανά). Ο στρατός μας προχωρούσε μεθοδικά για να προφταίνει τα προελαύνοντα μάχιμα τμήματα.

Πανικόβλητος ο κύριος όγκος της Τούρκικης φρουράς της πόλης εγκατέλειπε τα όπλα, αρπάζοντας ψωμιά, τρόφιμα και κρέατα από φούρνους, μαγαζιά και κρεοπωλεία σπάζοντας τις πόρτες τους. Μετά τη μάχη του Σαρανταπόρου, στις 9 Οκτωβρίου 1912, το τουρκικό επιτελείο στην Κοζάνη συνεδρίασε και αποφάσισε να εγκαταλείψει την πόλη. Οι Τούρκοι υπάλληλοι διατάχτηκαν να παραλάβουν τα αρχεία τους και ο κύριος όγκος του στρατού, όσος ήταν ακόμα συνταγμένος κινήθηκε προς τη Βέροια. Μόνο δύο τάγματα του στρατού σχεδόν διαλυμένα έφυγαν άτακτα προς τα Καιλάρια και ανασυντάχτηκαν έξω από το χωριό Περγίνας με την φρουρά των Καιλαριών.

Στο μεταξύ οι Κοζανίτες έτρεξαν στους τούρκικους στρατώνες κι άρπαξαν όπλα, πυρομαχικά, κι ό,τι άλλο υπήρχε μέσα σ' αυτές. Από όλες τις γειτονιές κατέβηκαν οπλισμένοι κάτοικοι στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου στο κέντρο της πόλης. Κάποιοι τοποθέτησαν στο καμπαναριό τη γαλανόλευκη και το σταυρό της ορθοδοξίας. Αυτά όλα έγιναν το απόγευμα γύρω στις 3 με 4. Εκείνη την ώρα εμφανίστηκε ο πρώτος ιππέας, "πρόσκοπος ανιχνευτής", από το Νότο, την πλευρά του Τζιτζελέρ (Πετρανά) και δέχτηκε τους ασπασμούς των συγκινημένων πολιτών.